

Կը նշանակէ «կրօնաւորուհի»:

25. Վլտանդ

Աղբատ եմ յոյժ և տնանկ գոլով և վտանկ մարմնով... Տեսանես զիս որ այսպէս վտանկ եմ և ոչ կարեմ կանգնել... Ոչ տեսնաւ որ զայսպիսի վտանկս կարող իցէ մարդ զեղով ողջացուցանել (Նոր Կտ. 229-230):

Նոր առում մ'է միայն և կը նշանակէ «հիւանդ»:

26. Տախտակ

Եւ էին ի նմա ոսկի տախտակն հաստատեալ ի սենեկին որ հայէր ընդ պատուհանն յանդիման յարեհիլից. և էր տախտակն զարդարեալ անկողնօք ծիրան(ե)օք և ոսկեթելօք... և յայն տախտակին ննջէր Ասանէթ (Հին Կտ. 154-5):

Կը նշանակէ «մահճակալ»։ Կովկասեան բարբրառներու տախտն է. ձեռագիրներէն երկուքը վերջին անգամին արդէն ունին տախտ:

27. Տարեկան

Ոչ կամեցաւ քնալ, ընդ նոսա և կամ տանիլ զնոսա՝ պատճառելով զտարեկանս երկրին։ Մեր երկրի հացն տարեկան է, ասէ, թէ ուտէ մարդ փորացաւ լինի և ոչ կարէ (Հին Կտ. 348):

Կը գտնուի շատ գաւառականներու մէջ և կը նշանակէ «հաճար»:

28. Տխեցուցանել

Հարստութիւն քո և փառք քո տիեցուցին զքեզ ի լինել քեզ հպարտ և ամբարտաւան (Հին Կտ. էջ 394):

Հրատարակիչը բառը կը սրբագրէ տրիդեցոյին. սակայն ասիկա ամենին չի յարմարիլ տեղին. պէտք է հասկնալ տրիդեցոյին «զրդեցին, զրգոցեցին, շարժեցին», իբրեւ անցողականը տղէ «շարժել» հա-

զուագիւտ բային, որու վրայ խօսած եմ Հայ. նոր բառեր Տիմոթ. Կուզի մէջ, էջ 102:

29. Փայլասեմ

Վկայութիւնը տես թ. 14, ուր և բացատրուած է իբր «նարդոս». հմմտ. նաեւ Հայրուսակ § 3035:

30. Քամատարաց

Եւ բարկացաւ Տէր ի վերայ կայենի, ափ մի հողոյ նման ըամատարաց՝ զամենայն հունձսն կայենի ցորենեացն՝ ցրուեաց (Հին Կտ. 315):

Կը նշանակէ «ըամիէն տարուած՝ ցանուցիւր եղած»։ ուղղելի է քամատարած:

Հ. ԱՅՈՒՆՆ

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԱՆՏԻՊ ԳԵՐԹՈՒԱՅՄ ՄԸ

□ □ □

Այս տիպոգրֆին տակ կը ներկայացնենք հոս մեր աշխատութիւնը Միւրթարեան Արքեպիսկոպոսին մեղածորան զրէն բխած զողարկի ցերթուած մը, որ ճիշդ այս ամսուս կը բուրլէ իր ծննդեան յիսններորդ տարին։ Ձայս կը հրատարակենք նախաժամանակի ոգով մը, որ չկորսուի անոր հողիէն՝ անոր մացէն ո՛չ մէկ շունչ, ոչ մէկ կայծ։

ԽՄՐ.

Ի ՀԱՆԴԵՍ ՈՒՅՏԻ

Երկրօրոյց մերոցս Արքեպիսկոպոսն եւ Ստեփանեան
Նորքաճաղից

Ն Ո Ւ Ս Պ

○

Հոգիահարաշ յափըշտակեալ ի Սաղիմ, Տեսի զգորկիչն մեր անկեալ ընդ բնամբ Խաչափայտին՝ զոր ի տեղին կառափման Ածէր յուսի, հրաւիրելով օգնութիւն։

Հոսէր ընդ ցիրտն առուին արիւն պատուական Տեսի զհանդերձսն թաթաւեալ ի բոսոր.

Հրեման անոթ անօգնական հարկանէր,
Հայէր և ոչ զոք տեսանէր իւր ըզհետս:

Գուժ պարմանեաց անկաւ ի սիրտ երկոցուն,
Խորախոյս ընդ հոյս տրեաց բարձեալ դիմեցին
Յօժարք բեռնըն գոլ հաղորդօց Յիսուսի:

Նախանձելիք, բիւր երանհաց արժանիք-
Ձի ընդառաջ էլի՞ք զըւարթօք դուք նըմին,
Յորժամ նովին գայցն ընդ մայրս խաչիւ:

Ի՜նչ Հ. Եր. ՀԻՐԵՄԻԱՅ ԱՐՔԵՊՈՍ. ՇԻՐԱԿԱՅ
1876 յուլիս 4

ՄԱՆԿԱՌԵՔԵԱՆ ԱՂԹԻՒՐ

Դու ինձ համար, ո՞չ ինչքան
Սիրուն էիր, երբ ըզքեզ
Ժողկտնէրով մայրսեան,
Կ'ողջունէի սրտակէզ:

Ես կարկիւղ տալը զով
Կը հանգչէի օտթ ժամուն,
Ու դուն անմեղ երազով
Կ'որորէիր գիտ ժպտուն:

Ձինջ, մշտաբուռ ակո՞հ հօգուտս
Էր հանելի անպայման
Ինչպէս նըշոյլ մ'աղօտ լոյս
Անտահանին բարութեան,

Ուսկից ամէն ինչ կ'ելլէ
Եւ ինք հարուստ կը մընայ.
Ուսկից՝ ինչ որ կայ և է
Միշտ կեանք, ոգի կը ստանայ:

Առուիդ քով ծառ ու ծաղիկն
Ինձ սէր, հեշտանք կու տային,
Ու թըրթըռուն թիթեռնիկն՝
Ոսկեթեւ յոյս իմ կեանքին:

Հովտի երեքին ի երբան
Կու գայի ջուրդ ըմպելու
Մրմունջիդ հետ գուգամայն.
Համա նման էինք իրարու..

Ես քու ակիդ մէջ ամբիծ
Յոյսի կոկոն շնորհագիւղ,
Դուն բիրիս մէջ անթխսիծ
Ջերդ աղամանդ մը չըքեղ..:

Դու միշտ ինչ ջիւղ բերեղն ես,
Ես արդ ծաղիկ եմ թառամ
Նովէն խըլուած, կու գամ քեզ
Յիշէ.. ընկերդ մանկութեան...

Աղբիւր, կու գամ քեզ կրկին
Կորուսած գեղս ողբալու,
Ինչպէս լալկան այս ուռին
Յանքոժական ողբերգու:

Հ. ԵՂԱ ՓԵՏԻԿԵԱՆ

ՆԻԲԵԼՈՒՆԳՆԵՐՈՒՆ ԵՐԳԸ

(Հար. տես Բազմ. 1925, էջ 176)

Արքայն Գունթեր զընաց Սիգֆրիդը գտնել:
Ասպնջականն արքայական ու մարդիկն
Ընդունեցին ստարականն՝ անթերի
Ազնուութեամբ եւ մեծարոյ յարգանօք:
Շնորհալի տէրը ծըռեցաւ՝ տեսնելով
Անոնց իրեն ուղղած չքնաղ ողջոյններն:

« Ազնիւ Սիգֆրիդ, ըսաւ իսկոյն թագաւորն,
Հիացումի մէջ մընացի՛ լըսելով
Որ դուք մինչեւ հոս՝ մեր երկիրն էք եկեր:
Ի՞նչ փնտռուի համար եկեր էք դուք Վորմս՝
Հռենոսի վրայ: Տուաւ արքային պատասխան
Ոտարականն. «Ինչո՞ւ ձենէ ծածկէի:
Իմ հայրենի երկրիս մէջ ինձ պատմեցին
Թէ հոս ձեր ուտ կը գտնուին (ուզեցի
Ապահովուիլ) խիզախագոյն մարտիկներն
Որ ունեցած ըլլայ երբեք թագաւոր:

Ես այս մասին շատ զըրոյցներ լըսեցի.
Ահա ասոր համար եկայ մինչեւ հոս:
Ձեր քաջութեան համար ալ ես լըսեցի
Հատ բան. երբեք աւելի քաջ թագաւոր
Տեսնուած չէ կ'ըսեն. ամէն երկրի մէջ
Հատ կը խօսին մարդիկ անոր նըկատմամբ:
Արդ, ես բնաւ մեկնելու միտք՝ կամք չունիմ
Մինչեւ որ ձեր քաջութեան փորձը չառնեմ:
Ես ալ մարտիկ մըն եմ եւ թագ պիտի կրեմ:
Պիտ' ուզէի այնպէս ընել՝ որ վըրաս

Երբ խօսէին՝ ըսէին. ան իրաւամբ
Ունի մարդեր ու պետութիւն: Որ զի 'լլամ
Արժանի՝ աչք եմ տուի կենանք ու պատիւ:
Արդ դուք ըլլա՞ք իսկ հզօր այնքան՝ որքան
Ինձ ըսուեցաւ, ամենեւին հոգըս չէ.
Աս առթէ իսկ մէկուն հաճոյք՝ նեղութիւն,
Ինչ որ ունիք՝ կ'ուզեմ խըլիլ ես ձենէ,
Գիւղ թէ քաղաք, եւ նըսանէլ ձեռքիս տակ:»

Ձարմաղաւ ծաղ արքայն, եւ հետե իր մար-
նըր Սիգֆրիդի խօսքերն անուք լըսեցին, [դերն
Եւ զի կ'ուզէր իրենց երկիրն ապշուպել:
Իր մարտիկները ստակալի բարկացան:

«Ի՞նչպէս, ըսաւ արքայն Սիգֆրիդ դիւցազին,
Արժանացալ կորսնցներ՝ բռնութեամբ
Օտար մարդու մը պետութիւնը՝ զոր հայրս
Երկայն ատեն կառավարեց պատիւով.
Պիտի ցուցնենք ձեզ ի վընաս որ մենք ալ
Ասպետութեան կը տանինք փոյժ ու խընամ:»